

Az ítéltábla dr. Borza János ügyvéd által képviselt **felperesnek** az által képviselt **alperes** ellen **kártalanítás megfizetése** iránt indított perében, a Veszprém Megyei Bíróság 2011. november 4. napján kelt 5.P.21.190/2009/85. számú ítéletével szemben, a felperes által 86., az alperes által 87. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy az alperes marasztalásának tökeösszegét 6.107.358.-(Hatmillió-egyszázhétezer-háromszázötvennyolc) forintra leszállítja, az alperest a felperes javára elsőfokú perköltségben marasztaló rendelkezést mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000.-(Négyszázezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 900.000.-(Kilencszázezer) forint kereseti és 435.300.-(Négyszázharmincötezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket, valamint az állam által előlegezett 6.250.-(Hatezer-kettőszázötven) Ft szakértői díjat az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított kereseti kérelmében 20.455.664.-Ft kártalanítás megfizetésére kérte az alperes kötelezését arra hivatkozással, hogy 2007. szeptember 11-től 13-ig bűnügyi őrizetben, szeptember 14-től 2008. augusztus 27-ig előzetes letartóztatásban volt, a büntetőeljárás pedig jogerős felmentő ítélettel zárult. Nem vagyoni kárát 20 millió forintban jelölte meg, vagyoni kárként pedig jövedelem-kiesését, a fogvatartással kapcsolatos készpénz kiadásait, élelmiszer költségét, csomagküldési költségét érvényesítette.

Az alperes a követelés jogalapját nem vitatta, az összegszerűséget azonban nem ismerte el. Hangsúlyozta, hogy a kártalanítás nem a büntetőeljárás egészéért, hanem az előzetes letartóztatás elszenvédséért jár. Az előzetes kényszerintézkedéssel közvetlen okozati összefüggésben ért károk értékelhetőek. Az elmaradt jövedelem címén érvényesített igény elutasítását az okozati összefüggés hiányára figyelemmel kérte. Álláspontja szerint a

szolgálati viszony felfüggesztésére a büntetőeljárás adott alapot és erre már az őrizetbe vétel alatt sor került.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8.361.547-Ft-ot, és ezen összegnek 2009. február 6-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatát, valamint 1.085.000.-Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperest a nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett szemérem elleni erőszak büntette miatt emelt vád alól a Veszprémi Városi Bíróság az 1.B.2144/2007/71. számú ítéletével felmentette, az ítélet a Veszprém Megyei Bíróság 2.Bf.872/2008/5. számú végzése folytán 2009. február 5-én jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú büntetőeljárás időtartama alatt 2007. szeptember 11-től szeptember 13-ig a felperes bűnügyi őrizetben, 2007. szeptember 14-től 2008. augusztus 27-ig, az elsőfokú ítélet kihirdetéséig előzetes letartóztatásban volt. A felperes az őrizetbevételét megelőzően a Rendőrkapitányságon hivatásos rendőrként teljesített szolgálatot főtörzsőrmesteri rendfokozatban. A rendőr-főkapitányság vezetőjének 319-56/93/2007. számú parancsa értelmében a felperes a Hszt (1996. évi XLIII. törvény) 107. § (1) és 149. § (1), (2) bekezdései miatt 2007. szeptember 12-i hatállyal a szolgálati beosztásából felfüggesztésre került. A felfüggesztés megszüntetésére 2009. február 5-én, a büntetőeljárás jogerős befejezésével egyidejűleg került sor.

A felperes 2009. április 20-i kezdeményezésére szolgálati viszonya 2009. május 6-i hatállyal közös megegyezéssel megszüntetésre került. A felperes kérelmét azzal indokolta, hogy az előzetes letartóztatásban töltött időszak lelkiileg, érzelmileg annyira megviselte, hogy további rendőri munkája ellehetetlenült.

Az ítéleti tényállás szerint a felperessel az előzetes letartóztatás időtartama alatt kizárólag az élettársa tarthatott kapcsolatot, a kapcsolattartás bővítése iránti kérelmét az ügyészség elutasította. A felperes az előzetes letartóztatás során a Országos Büntetés-végrehajtási Intézet ... Objektumában volt.

A felperes 2009. október 27. óta áll ambuláns pszichiátriai gondozás alatt „F.32-30 súlyos depresszió, pszichotikus tünetekkel” diagnózissal. Ennek keretében gyógyszeres terápiában részesül, feszültségoldó, hangulatjavító készítményeket kap, a kezeléssel jól együttműködik. A 2009. október végén diagnosztizált súlyos depresszió idővel feloldásra került, az azt követően kibontakozó poszttraumás stressz-zavar szindróma körében jelenleg stagnálás tapasztalható.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a felperes a 348 napos előzetes letartóztatásból kifolyólag elszenvedett kárainak megtérítését a Be.580. § (1) bekezdésének II. a.) pontja alapján követelheti, hisz a bíróság a felperest felmentette. A Be.584. § (4) bekezdése szerint a kártalanítást az állam köteles megfizetni, annak módjára és mértékére pedig a Ptk.-nak a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit kell a törvényben foglalt eltérésekkel alkalmazni (Be.582. § (1) bekezdés). Hangsúlyozta, hogy a jelen perben csak az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben álló károk követelhetők.

A nem vagyoni kárigény körében értékelte azt a kialakult bírói gyakorlatot, amely szerint köztudomású, ezért bizonyításra nem szoruló ténynek minősül, hogy a személyi szabadság hosszabb időtartamú, jelentős korlátozása, a börtönviszonyok fizikai és pszichikai vonatkozásban egyaránt megterhelőek és általában is károsak. Az ennek során elszenvedettek a szabadulást követő életvitelben, munkahelyi elhelyezkedésben és a munkavégzésben is hátrányt jelenthetnek. Rámutatott, hogy a Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlatában megjelent az az értelmezés, mely szerint a vád tárgyává tett bűncselekmény súlya az adott esetben nem hagyható figyelmen kívül, mert a lelki hátrányt nyilvánvalóan befolyásolja, hogy a vádlott az előzetes letartóztatás alapjául megjelölt bűncselekményért mennyi ideig számolhat a fogvatartás fennmaradásával (Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.381/2010/4. számú ítélet, Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.106/2011/6. számú ítélet). E tekintetben kifejtette, hogy az előzetes letartóztatásra éppen a Be.129. § (2) bekezdés b.) pontja alapján, tehát a felperes terhére rótt cselekmény súlyára figyelemmel került sor.

A fentiekén túl többsérsélelemként értékelendő a felperes által szakértői bizonyítással is alátámasztott egészségkárosodás. A felperes bizonyította, hogy nála 2009. szeptember 7-én, valamint 2009. október 27-én különböző orvosok egymástól függetlenül állították fel a súlyos depresszív-zavar pszichotikus tünetekkel diagnózist, amely állapot rendszeres orvosi gyógykezelés hatására 2010 júniusára oldódott, és jelenleg stagnáló állapotú poszttraumás stressz-zavarrá alakult át. A felperes esetében még évekig tartó gyógyulási folyamatra kell számítani, melynek időpontja jelenleg nem prognosztizálható.

A perben beszerzett szakértő is akként foglalt állást, hogy a felperes jelenlegi pszichés állapota és az előzetes fogvatartás között okozati összefüggés áll fenn. A pszichés zavar kialakulásában és tartós fennmaradásában a természetes és a fogvatartására visszavezethető kór okok egyenlő mértékű szerepet játszottak. Az alaptalanul lefolytatott büntetőeljárás és a vádbeli bűncselekmény jellege, valamint a fogvatartás ténye is pszichés sérelmet okozott, de pszichés zavara alapszemélyisége hátterén alakult ki, és kialakulásában egyéb, természetes kór okok is szerepet játszottak.

A bíróság kiemelte, hogy mind a perben kirendelt szakértő, mind a felperesi magánszakvélemény készítői, mind pedig a kezelőorvos egyetértettek, hogy a felperes pszichés megbetegedése a fogvatartásával ok-okozati kapcsolatban jött létre. A felperes bizonyította, hogy az előzetes letartóztatás következtében kialakult pszichés állapota miatt dolgozni nem tud, egészségkárosodása jelenleg is fennáll, ez gyógyszeres kezelést igényel.

A bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes 10 évet meghaladóan rendőrként tevékenykedett. Önmagában az előzetes letartóztatás már alkalmas volt arra, hogy a felperes szakmai hitelét megrendítse.

Az előzetes letartóztatás viszonylag hosszabb tartamú volt

Értékelte a bíróság a felperes rendőri hivatását, emiatt az előzetes letartóztatás elviselésének átlagosnál súlyosabb hatásait, hisz fokozott negatív megnyilvánulásokkal kellett szembesülnie a többi fogvatartottól.

Figyelembe vette a bíróság a felperes életvezetésének megtörését, beszűkülését. A felperes által bejelentett tanúk meghallgatásának eredményeként a bíróság megállapította, hogy a felperes számára a mindennapi életvitelében, emberi kapcsolataiban egyértelműen hátrányt jelentett az előzetes letartóztatás ténye, melyet komoly traumaként élt meg. Értékelte a bíróság azt is, hogy a balatonfüredi illetőségű felperes fogvatartási helye ... volt, vagyis az élettársával való kapcsolattartás, a látogatás értelemszerűen nehezebb volt.

Értékelte a bíróság az előzetes letartóztatás elrendelésének körülményeit is. A bíróság álláspontja szerint ugyanis az elrendelés körülményei szorosan hozzátartoznak a fogvatartáshoz. Az előzetes letartóztatást lényegében a felperes kollegái foganatosították. Az, hogy kollégái kísérték a felperest bilincsben a fogdába, a fogvatartással okozott sérelmek körében nyomatékkal értékelendő. Ezzel összefüggésben ugyanis olyan pszichés megterheléssel és stresszel állunk szemben, ami az előzetes fogvatartás elrendelésével áll okozati összefüggésben és nem más szervek által okozott jogsértéssel.

Azt is értékelte a bíróság, hogy a felperes egy évig nem lehetett jelen a családja életében, ez idő alatt nevelt gyermekét egyáltalán nem láthatta, azt a gyermeket, akinek személyével összefüggésben ellene a büntetőeljárás megindult. Ily módon a felperesnek esélye sem volt arra, hogy nevelt gyermeke irányába emberi és szülői tisztességét megvédje. A tanúvallomások jól tükrözik, hogy a felperes az előzetes letartóztatása időpontjában szeretetteljes, teljes családi életet élt, amelytől a fogvatartás egy év időtartamra megfosztotta. Külön lelki terhet jelentett a felperes számára, hogy élettársa a gyermekkel egyedül maradt, a megnövekedett feladatok ellátásában nem lehetett segítségére.

Értékelte továbbá a bíróság azt is, hogy ... viszonylag kis lélekszámú település, ahol egy egyébként köztisztületben álló rendőr foglalkozású ember előzetes letartóztatásának ténye más megítélés alá esik, mint egy nagyobb városban. Az eljárás során meghallgatott tanúk egybehangzóan állították, hogy a településen még mindig érezhető, hogy felperest az előzetes letartóztatása miatt mintegy megbélyegzik.

Minderre figyelemmel a bíróság akként foglalt állást, hogy 8 millió Ft az az összeg, amely a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására alkalmas. A bíróság ezen összeget 2008. évi értékviszonyok alapján állapította meg.

Az elsőfokú bíróság a jövedelemkiesés tekintetében a rendelkezésre álló - a felperest a szolgálati beosztásból felfüggesztő - kapitányságvezetői parancs, továbbá a kapitányságvezető tanúvallomása alapján úgy foglalt állást, hogy a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre az adott okot, hogy a felperes fogvatartásba került, és így fizikailag nem tudta ellátni a szolgálati feladatait. Önmagában a büntetőeljárás ténye nem eredményezte volna azt, hogy a felperest a szolgálati beosztásából felfüggeszessék. A büntetőeljárásra figyelemmel is sor kerülhetett volna erre, de ez nem automatizmus, mert nem a szolgálati beosztással összefüggő bűncselekmény gyanúja merült fel. Mindezek alapján a felperes szolgálati beosztásból felfüggesztésére tehát a vele szemben alkalmazott kényszerintézkedés miatt került sor. Arra nézve nem merült fel adat, hogy csak az őrizetbevétel miatt került volna erre sor, a Be.126. § (1) bekezdése szerint az őrizetbevétel a terhelt személyi szabadságának átmeneti elvonása. Mindezek alapján a felperes szolgálati viszonyának felfüggesztése és a vele szemben alkalmazott kényszerintézkedés, végső soron pedig az előzetes letartóztatás közötti okozati összefüggés megállapítható, így az ezirányú felperesi követelés alapos.

A többletélmezéssel, valamint a csomagküldési költséggel kapcsolatos kárigényt a bíróság elutasította, ugyanakkor a telefonköltséggel kapcsolatos követelésnek helyt adott.

A perköltség viselésével kapcsolatosan a Pp.81. § (2) bekezdésének rendelkezéseit alkalmazta, figyelembe véve, hogy a jelen ügytípus jellegére tekintettel erősen szubjektív,

hogyan a felperes milyen összeggel látja kompenzálhatónak az őt ért sérelmet, így az eredetileg követelt 20 millió forint tekintetében úgy foglalt állást, hogy az nem minősül nyilvánvalóan eltúlzottnak. Ezzel kapcsolatosan figyelemmel volt az ezzel egybevágó bírósági gyakorlatra (Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.230/2009/4.).

A felperes részére a magánszakvélemény elkészítésével összefüggésben érvényesített és számlával igazolt perköltségigényt is megalapozottnak ítélte, hisz annak megállapításait a bíróság a per anyagává tette, tartalmára az ítélezés során figyelemmel volt, így a szakvélemény a Pp.75. § (1) bekezdésében rögzített feltételeknek megfelelt.

A felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kár mértékének 11 millió forintra és kamataira való felemelését kérte. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság által megállapított kártalanítás nem olyan összegű, amely kifejezné a károsultat ért valamennyi hátrányt és egyben alkalmas lenne a hátrányos következmények enyhítésére. Nem tükrözi teljes mértékben azt a rendkívüli érdeksérelmet, amelyet a felperesnek a tárgybeli előzetes letartóztatás kapcsán el kellett szenvednie. Arra az esetre, amennyiben a másodfokú bíróság nem a kérelemnek megfelelően emeli fel a kártalanítási összeget, úgy indítványozta a Pp.81. § (2) bekezdésében foglaltak további alkalmazását, azaz az alperes teljes perköltség megfizetésére kötelezését.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság az értékelendő körülményeket megfelelően feltárta, azonban nem volt figyelemmel kellő súllyal arra, hogy - a 10 évi szolgálati idővel is bizonyítottan - a felperes élethivatás szerint választotta a rendőri pályát, amelyet az előzetes letartóztatása miatti pszichés sérülései következtében már nem folytathatott, továbbá azt, hogy a felperes társadalmi megítélése, társadalmi kapcsolatai megromlottak. Hivatkozott a Fővárosi Bíróság 6.P.27.411/1997/16., valamint a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.24.778/1997/7. számú határozataira.

Az életpálya megszakadása, az egészségnek jelentős megromlása, a kisvárosban meglévő társadalmi kapcsolatainak jelentős sérelme olyan hátrányokkal járnak, amelyek feltétlenül indokolják a nem vagyoni kárpótlás mértékének megemelését. A személyes szabadság jogtalan korlátozása és az azzal kapcsolatos többletsérelmek nagyon komoly joghátrányok. Közismert tény, hogy az alperes a 2006. október 23-i események kapcsán foganatosított és jogtalanul minősített, rövid ideig tartó előzetes letartóztatásokért milliós nagyságrendű kártalanítási összegeket fizetett ki. Mindemellett utalt a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.778/2009/4. számú ítéletére, és a Pest Megyei Bíróság 10.P.24.447/2006/27. számú jogerős ítéletére is.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kártalanítás összegének 4 millió forintra való leszállítását, a kiesett jövedelem iránti felperesi kereset teljes elutasítását, a túlnyomó részben pernyertes alperes perköltségfizetésre kötelezésének mellőzését, és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Megítélése szerint a nem vagyoni kártalanítás összege a sérelmekkel nem arányos, nem felel meg a peradatokból levonható okszerű következtetésnek, illetve a mérlegelési szabályoknak. Az elsőfokú bíróság túlzottan nagy jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy a felperes rendőrként szolgált.

Nem kellően értékelte, hogy a perben beszerzett szakvélemény szerint a felperesnél javuló jellegű, enyhe formában fennálló poszttraumás stressz állapítható meg, aminek

kialakulásával részben nem az előzetes letartóztatás áll okozati összefüggésben, hanem részben a büntetőeljárásra, részben természetes kór okokra vezethető vissza.

Tévesen és indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül a felperes szakmai hitelének megrendülése tekintetében azt a körülményt, hogy a felperes büntetett előéletű és foglalkozásával összefüggésben megállapíthatók voltak szabályszegések is. A szakmai megbecsülés elvesztése már önmagában a büntetőeljárás megindulására, illetve folyamatban létére is visszavezethető.

Az elsőfokú bíróság által értékelés körébe vont tényezők mellett is alacsonyabb kárpótlási összeg alkalmas az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben keletkezett és bizonyított nem vagyoni sérelmek csökkentésére. Az ítélezési gyakorlat kiszámíthatóságának és előreláthatóságának jogbiztonsági szempontjai megkövetelik, hogy az analóg tényállások (azonos időtartamú előzetes letartóztatás) esetén ne legyenek kirívó eltérések, ugyanakkor az eltérő egyedi tényállású kártalanítási ügyekben eltérő súlyú sérelmeket kellően és a 34/1992.(VI.1.) AB. határozat szerinti mértéktartás követelményét is figyelembe véve differenciálják a bíróságok.

A fellebbezés utalt a BDT.2007.1514. és BDT. 2007.1515. számú eseti döntések mellett a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.22.153/2010/5., valamint a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.381/2010/4. és a Pfv.III.21.370/2010/6. számú ítéleteire.

Az alperes szerint az elsőfokú bíróság döntése nem felel meg a hivatkozott AB. határozatban foglalt kívánalmaknak, különösen nem a mértéktartás követelményének.

A fellebbezés szerint a kiesett jövedelem az előzetes letartóztatással nem áll okozati összefüggésben, a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre már az őrizetbe vétel idején sor került, így tehát arra már az őrizetbevétel is okot adott. Mindemellett a szolgálati beosztásból való felfüggesztést nem a felperes előzetes letartóztatásának végéig, hanem a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tartotta fenn a munkáltató. A büntetőeljárásból eredő sérelmek nem értékelhetők az alperes terhére (BDT.2007.1514).

A fellebbezés szerint a felperes követelése nyilvánvalóan eltúlzott volt, így a Pp. 81. § (2) bekezdése nem lett volna alkalmazható. Mindemellett amennyiben az alperes perköltség fizetési kötelezettségének megváltoztatására ezen okból az ítéltábla nem látna lehetőséget, úgy a fizetendő perköltség összegének mérséklését kérte, figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 2. § (2) bekezdésében írtakra, valamint arra, hogy a felperes által előzetesen beszerzett szakértői vélemény indokolatlan és szükségtelen költségként merült fel. E körben utalt a BH.1992.270. számú eseti döntésre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a felperes fellebbezését alaptalannak ítélte, a fellebbezésében foglaltakat változatlanul fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy a bűncselekmény tárgyi súlya, társadalmi megítélése és az azzal esetlegesen okozati összefüggésben keletkezett nem vagyoni hátrányok kártalanítási perben a nem vagyoni kárpótlás mérlegelése körében sem vehetők figyelembe (BDT.2007.1515). A felperes a fogva tartását megelőzően már büntetett előéletű volt, szabályszegést több esetben állapítottak meg a foglalkozásával összefüggésben, így ezek a körülmények nyilvánvalóan önmagukban is alkalmasak voltak a megítélését negatívan befolyásolni mind szakmai körökben, mind az emberi kapcsolatokban. A 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 241. §-ában foglaltak szerinti szigorúbb őrzési körülmények egyben a felperes védelmét is szolgálták, nem értékelhetők a felperes javára egyedi, a

kényszerintézkedéssel általában együtt járó hátrányt meghaladó sérelemként. A szabadságelvonás időtartama sem alapozza meg az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű nem vagyoni kárpótlást, utalt e tekintetben a Győri Ítéltábla Pf.I.20.021/2011/3. számú ítéletében foglaltakra.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes által megfellebbezett ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése nem alapos, míg az alperes fellebbezése részben alapos.

A fellebbezések az elsőfokú ítéletnek a nem vagyoni kárpótlás összegére, az elmaradt jövedelem címén támasztott felperesi követelés elbírálására, valamint a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéseit támadták. Az ítéltábla a Pp.253. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel e tekintetben vizsgálta felül az elsőfokú ítéletet, és ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges széleskörű bizonyítást lefolytatta és a peradatok okszerű és részletesen megindokolt mérlegelése alapján helyes tényállást állapított meg. Az arra alapított döntésével azonban az ítéltábla a nem vagyoni kárpótlás mértéke tekintetében csupán részben értett egyet, míg az elmaradt jövedelemmel kapcsolatos kereseti kérelem és a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezések tekintetében az elsőfokú bíróság jogi álláspontját nem osztotta.

A Be.580., 582. és 583. §-ára, valamint a Ptk.355. § (4) bekezdésére alapított felperesi követelés jogalapja a perben nem volt vitás.

A nem vagyoni kárpótlás összegének megállapítása körében az ítéltábla kiemeli, hogy a kötelezettség alapja a személyhez fűződő jog megsértése által okozott hátrány, érdeksérelem. A nem vagyoni kár mértékének meghatározása során a bíróságnak a jogsértés súlyára és a következmények súlyosságára is figyelemmel kell lennie. Értékelnie kell a felperes által elszenvedett egészségügyi és életmódbeli hátrányokat, a felperes családi helyzetét, korát, az életvitelét befolyásoló következményeket, mindazt a nem vagyoni hátrányt, melyet a felperes az előzetes letartóztatás következtében elszenvedett, és a jövőben el fog szenvedni. Mindezek okszerű mérlegelése és értékelése útján állapítható meg az az összeg, amely a személyhez fűződő jog megsértése által okozott nem vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges, és egyben megfelel az ítélkezési gyakorlat egységességének, az egységes megítélés követelményének is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében számba vette és részletesen értékelte mindazokat a körülményeket, amelyek a nem vagyoni kár összegének meghatározása során relevanciával bírnak.

A fellebbezésekben foglaltakra figyelemmel az ítéltábla kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság kellő súllyal és részletesen indokolva értékelte a felperes előzetes letartóztatás előtti életmódját, életvitelét, a társadalmi megítélése és kapcsolatai romlásában, a rendőrségi karrierje megtörésében, életpályájának elvesztésében, egészségének megromlásában megnyilvánuló hátrányokat. Figyelemmel volt azokra a hátrányokra, amelyek az előzetes letartóztatással köztudomás szerint együtt járnak.

Az ítéltábla egyetértett azzal, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény jellege és súlya az elsőfokú ítéletben foglalt részletes indokok szerint a felperes kártalanítás iránti igénye

körében megfelelő értékelésre szorul. Az elsőfokú bíróság megfelelően mérlegelte azt a körülményt is, hogy a felperesnek a fogvatartása során a rendőri hivatásából kifolyólag a többi fogvatartottól fokozott negatív megnyilvánulásokkal kellett szembesülnie. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a felperesnek a harmonikus családi élethez fűződő joga sérelmét is.

Ugyanakkor az ítéletábra megítélése szerint az elsőfokú bíróság - bár ezt ítéletében maga is kiemelte - nem juttatta érvényre kellő súllyal azt a követelményt, hogy a jelen perben csak az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben álló károk követelhetők.

Az elsőfokú bíróság által mindenre kiterjedően számba vett hátrányok kompenzálásához szükséges és egyben elégséges nem vagyoni kárpótlás összegének 8 millió forintban való meghatározásával az ítéletábra ugyan egyetértett, azonban szükségesnek ítéli nyomatékkal kiemelni, hogy ezen hátrányok egy részének bekövetkeztében az előzetes letartóztatásnak csupán részoki szerepe van. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény a felperes pszichés állapota és az előzetes letartóztatás között csak részoki összefüggést állapított meg, mindemellett - ahogy arra az alperes fellebbezésében is rámutatott - az is nyilvánvaló, hogy a felperes szakmai hitelének, megítélésének, továbbá a társadalmi megítélésének romlásában az előzetes letartóztatás mellett már önmagában a büntetőeljárás elrendelése és folyamatban léte is közrehatott.

Az ítéletábra a fentiek megfelelő figyelembevételével és a 34/1992.(VI.1.) AB.határozat szerinti mértéktartás érvényre juttatásával, az adott ügy egyedi körülményeinek, a károsultat ért hátrányoknak az értékelésével úgy foglalt állást, hogy az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozására 6 millió forint összegű nem vagyoni kárpótlás alkalmas és egyben szükséges.

Az ítéletábra az alábbiakra figyelemmel megalapozottnak ítélte az alperesnek az elmaradt jövedelem megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezéssel szembeni fellebbezését. A perben feltárt körülmények - a Hszt.149. § (1) bekezdésének rendelkezése, a felperest a szolgálati beosztásából felfüggesztő parancs ezen jogszabályi rendelkezésre való hivatkozása (12/F/1. számú irat), a felperes szolgálati viszonyának megszüntetéséről készült 2009. április 20-i jelentés tartalma (31. szám alatt csatolva), továbbá, hogy a szolgálati beosztásból való felfüggesztésre már 2 nappal az előzetes letartóztatás elrendelését megelőzően sor került, és a beosztásból való felfüggesztés megszüntetésére nem az előzetes letartóztatás megszüntetésekor, hanem csak a büntetőeljárás jogerős befejezésekor került sor - egyértelműen alátámasztják azt, hogy a felperes szolgálati beosztásból való felfüggesztésére nem az előzetes letartóztatás, hanem a büntetőeljárás adott indokot, azaz erre nem az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben került sor. A kártalanítási kötelezettség ugyanakkor csak az előzetes letartóztatással okozott kárért áll fenn. Az elsőfokú bíróság a fentiektől ellentétes álláspontjára a hivatkozott körülmények téves mérlegelésével jutott, ezért a keresetnek e tekintetben helyt adó döntése nem megalapozott.

A fentebb kifejtettekre tekintettel az alperes fellebbezése a nem vagyoni kár összege tekintetében 2 millió forint erejéig, míg a vagyoni kár tekintetében 254.189.-Ft erejéig megalapozott, ezen összegekkel az alperes marasztalása leszállítandó volt

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a perköltségviselés körében a Pp.81. § (2) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazására látott lehetőséget.

Nemcsak a másodfokú bíróság által megítélt 6.107.358.-Ft-hoz, de az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt 8.361.547.-Ft-os marasztalási összeghez képest is nyilvánvalóan eltúlzottnak minősül a felperes által 20.455.664.-Ft-ban érvényesített kereseti követelés. Erre figyelemmel - függetlenül attól, hogy a nem vagyoni kárpótlás összegének megállapítása bírói mérlegeléstől függ - a Pp.81. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásának feltételei nem állnak fenn, a perköltség tekintetében a Pp.81. § (1) bekezdése, tehát a jelen perben a részleges pernyertességre irányadó szabályok alkalmazandók.

A fentiekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp.253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperes marasztalásának tőkeösszegét 6.107.358.-Ft-ra leszállította, az elsőfokú perköltség viseléséről pedig a felperes 30 %-os mértékű pernyertességére figyelemmel határozott. A felperes tehát ebben a körben - az elsőfokú bíróságnak a Pp.75. § (1) bekezdésével kapcsolatosan kifejtett helyes álláspontja alapján - igényt tarthatott az általa szerzett magánszakértői vélemények díjának, mint perköltségnek a 30 %-ára, tehát 170.000.-Ft-ra, ugyanakkor köteles megfizetni az alperesnek az alperes által előlegezett 150.000.-Ft szakértői díj 70 %-át, 105.000.-Ft-ot, továbbá a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja alapján és a pernyertesség arányára is figyelemmel 390.000.-Ft-ban megállapított költséget.

Ezen elsőfokú perköltségigények egymással szembeni beszámításával tehát a felperes 325.000.-Ft elsőfokú perköltség megfizetésére köteles az alperes javára.

6.250.-Ft állam által előlegezett szakértői díjat a felperes személyes költségmentességére és a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdésére és 14. §-ára figyelemmel az állam visel.

A felperes fellebbezése teljes egészében eredménytelennek bizonyult, így a fentebb hivatkozott rendelet alapján 75.000.-Ft jogi képviselési költségből álló másodfokú perköltség megfizetésére köteles az alperes javára. Az alperes fellebbezése hozzávetőleg 50 %-ban minősül eredményesnek, így e tekintetben a felek maguk viselik a felmerült költségeiket.

A fentiek szerint tehát a felperes összesen 400.000.-Ft első- és másodfokú perköltség megfizetésére köteles az alperes javára.

A feljegyzett kereseti és fellebbezési illeték a felperes személyes költségmentességére és a fentebb hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre, továbbá az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel az állam terhén marad.

Győr, 2012. július 2. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: